

Sluttelig anføres det, at det var »det samme Firma, der for nogen Tid siden tildrog sig en lidet misundelsesværdig Opmærksomhed ved Meddelelsen om, at det havde søgt at faa optaget i et fransk Blad falske Rygter om ny Rustninger. Det er ogsaa det samme Firma, som siges at have stillet sit Materiale og sine Opfindelser til den russiske Regerings Disposition, et andet Træk, der sammen med den ovenfor omtalte vidtforbredte Sammenlutning bidrager til Belysning af Krigsmateriel-Industriens besynderlige internationale Karakter«.

E. C.

 IV.

Kvindernes Erhvervsforhold i Danmark.

Folketællingen af 1911 udviser ved Sammenligning med Folketællingen af 1901, at der i de mellemliggende 10 Aar er foregaaet forskellige ret betydelige Forskydninger i Kvindernes Erhvervsforhold.

Her ses bort fra Kvinder under 15 Aar, af hvilke ganske vist ikke færre end 59165 i 1911 er henregnede til »Forsørgere«, men hvis Erhverv med ganske faa Undtagelser bestaar i, at de hjælper med i Forældrenes Bedrift eller er ude at tjene, og for hvis Vedkommende det næsten altid vil være vanskeligt at trække den rette Grænse mellem dem, der kan siges at forsørge sig selv, og dem, der forsørges af andre.

Af Kvinder over 15 Aar var der i 1911 960658. Heraf var:

378594	enlige, med eget Erhverv	= 39,4 %
95574	— uden Erhverv	= 10,0 —
25350	gifte, med eget Erhverv	= 2,6 —
396442	— uden Erhverv	= 48,0 —

Under »enlige« er medregnet ugifte, Enker og fraskilte.

Sluttelig anføres det, at det var »det samme Firma, der for nogen Tid siden tildrog sig en lidet misundelsesværdig Opmærksomhed ved Meddelelsen om, at det havde søgt at faa optaget i et fransk Blad falske Rygter om ny Rustninger. Det er ogsaa det samme Firma, som siges at have stillet sit Materiale og sine Opfindelser til den russiske Regerings Disposition, et andet Træk, der sammen med den ovenfor omtalte vidtforbredte Sammenlutning bidrager til Belysning af Krigsmateriel-Industriens besynderlige internationale Karakter«.

E. C.

 IV.

Kvindernes Erhvervsforhold i Danmark.

Folketællingen af 1911 udviser ved Sammenligning med Folketællingen af 1901, at der i de mellemliggende 10 Aar er foregaaet forskellige ret betydelige Forskydninger i Kvindernes Erhvervsforhold.

Her ses bort fra Kvinder under 15 Aar, af hvilke ganske vist ikke færre end 59165 i 1911 er henregnede til »Forsørgere«, men hvis Erhverv med ganske faa Undtagelser bestaar i, at de hjælper med i Forældrenes Bedrift eller er ude at tjene, og for hvis Vedkommende det næsten altid vil være vanskeligt at trække den rette Grænse mellem dem, der kan siges at forsørge sig selv, og dem, der forsørges af andre.

Af Kvinder over 15 Aar var der i 1911 960658. Heraf var:

378594	enlige, med eget Erhverv	= 39,4 %
95574	— uden Erhverv	= 10,0 —
25350	gifte, med eget Erhverv	= 2,6 —
396442	— uden Erhverv	= 48,0 —

Under »enlige« er medregnet ugifte, Enker og fraskilte.

I denne Fordeling er der ikke foregaaet nogen væsentlig Forandring siden 1901, heller ikke, naar man tager Forholdene i Betragtning inden for de enkelte Aldersklasser. Efter den Aldersgruppering, der er anvendt ved Opgørelsen af Befolkningens Erhvervsforhold, kan man foretage følgende Deling. Af 100 i hver Aldersklasse var:

	enlige		gifte	
	uden Erhverv	med Erhverv	uden Erhverv	med Erhverv
Alder 15—17 Aar	35,6	63,9	0,5	—
— 18—24 —	16,9	62,9	19,2	1,0
— 25—29 —	6,8	34,5	56,2	2,7
— 30—44 —	4,8	21,1	70,4	3,7
— 45—59 —	3,2	27,3	65,8	3,7
— 60 Aar og derover	7,9	51,3	38,2	2,6

Allerede i 15—17 Aars Alderen har to Tredjedele af Kvinderne eget Erhverv; i 25—30 Aars Alderen gælder det kun een Tredjedel, idet Flertallet af Kvinder nu er gifte, og i de følgende Aar indskrænkes Antallet yderligere, indtil det fra omkring 50 Aars Alderen atter stiger, ved at Enkerne efterhaanden kommer til i Forsørgernes Rækker. Af de gifte Kvinder er der kun et forholdsvis ringe Antal, der har eget Erhverv, og dette Antal er gaaet tilbage siden 1901 (fra 6,2 til 5,0⁰/₀ af de gifte Kvinder); der er altsaa en tilsvarende Fremgang i Antallet af gifte Kvinder, der ikke har selvstændigt Erhverv, og mærkelig nok synes der ogsaa at være en, om end ringe relativ Fremgang i Antallet af ugifte Kvinder under 25 Aar, der er uden eget Erhverv og altsaa henført til de »forsørgede«; denne Fremgang har dog, som omstaaende Tabel viser, kun fundet Sted i Landdistrikterne og kan antages at skyldes de vanskeligere Tyendeforhold, ihvorvel ogsaa det rent formelle Moment maa tages i Betragtning, at man muligvis ved sidste Folketælling i færre Tilfælde har opført hjemmeværende voksne Døtre som arbejdende med i Forældrenes Bedrift, end man gjorde det i 1901.

Af Kvinder mellem 15 og 24 Aar:

	Byerne		Landdistrikterne	
	1911	1901	1911	1901
var Forsørgede ..	32,2 %	32,4 %	15,6 %	11,9 %
Forsørgere	54,4 —	54,1 —	70,0 —	76,1 —
gifte	13,4 —	13,6 —	14,4 —	12,0 —

Det er imidlertid navnlig med Hensyn til Kvindernes Fordeling mellem de forskellige Erhverv, at Forandringerne fra 1901 til 1911 er foregaaet. Nedenstaaende Tabel viser en summarisk Erhvervsfordeling for samtlige de Kvinder over 15 Aar, der henregnedes til »Forsørgere« i 1911, sammenlignet med 1901:

	1911	1901
Tyende og Medhjælpere hos Landbrugere ...	93096	102630
Tyende hos andre	71308	63604
Kontorarbejdere, Handelsmedhjælpere, Trafik- væsen m. m.	36120	19299
Lærerinder	8485	7734
Syersker	31101	35631
Selvstændige Næringsdrivende (Haandværk og Handel)	18611	21549
Fabriksarbejdersker, Rengøringskoner o. l. ...	45499	34283
Levende af Midler, Landbrugsejere	55363	54458
Levende af offentlig Understøttelse	31895	25912
Uangivet Erhverv	12465	7092
Ialt ...	403944	372622

Tabellen viser, at der fra 1901 til 1911 har været en Tilbagegang i Antallet af Tyende ved Landbruget, af Syersker og af selvstændige Næringsdrivende, hvortil Syersker ikke er medregnede, fordi det som Regel er vanskeligt at afgøre, om en Syerske er selvstændig eller ej. Afgangen fra disse tre Erhverv eller Erhvervsgrupper tæller ialt 17000 Personer, eller over 10 % af Antallet i 1901.

I Landbruget viser Tilbagegangen sig baade i Antallet af hjemmeværende Døtre, der arbejder med i Bedriften, og af egentligt Tyende, og baade smaa og store Bedrifter synes at have mindre kvindelig Arbejdskraft til Raadighed nu end for 10 Aar siden, naar Indvandringen af Sæsonarbejdere lades ude af Betragtning.

Blandt Gruppen selvstændige Næringsdrivende viser Tilbagegangen sig indenfor Fag som Vævning, Vask og Strygning o. a., hvor Storindustrien fortrænger de smaa Bedrifter; derimod er der en ganske vist ringe Forøgelse i Antallet af Handlende og en større Forøgelse i Antallet af Pensionatholdere, Restauratricer o. l., ligesom der er mange Smaafag eller Fag, der kun tæller et ringe Antal kvindelige Udøvere, der viser en forholdsvis betydelig Tilgang; f. Eks. kan nævnes Frisører, Fotografer og Lotterikollektricer. Den samlede talmæssige Forskydning ses af følgende:

Selvstændige kvindelige Næringsdrivende:

	1911	1901
Vask og Strygning.....	2500	4300
Vævning	800	3100
a. Haandværk og Industri.....	4200	4600
Varehandel.....	6800	6400
Gæstgivere m. m.....	4200	3400

Der er nærmest Stilstand, det vil sige relativ Tilbagegang for Gruppen »Levende af Midler«, hvortil er henført de Kvinder, der ejer Landbrugsejendomme, da kun de færreste af dem selv driver deres Ejendom.

Antallet af Lærerinder viser normal Fremgang, saaledes at der var forholdsvis lige saa mange i 1911 som i 1901, og det samme gælder Antallet af Tyende, der ikke tjener hos Landbrugere; dette tyder altsaa ikke paa, at Tjenestepigemanglen i Almindelighed skulde være forøget i disse ti Aar.

Endelig er der tre af de foranførte Grupper, der viser en stor Fremgang, nemlig »Medhjælpere ved Kon-

torarbejde, Handel, Trafikvæsen m. m., der er steget med 90 0/0, »Fabrikarbejdersker, Rengøringskoner o. l., der er steget med 33 0/0, og »Levende af offentlig Understøttelse«, der er steget med 22 0/0. Til Sammenligning skal nævnes, at Antallet af kvindelige Forsørgere under ét er steget med 9 0/0.

Særlig den førstnævnte af disse tre Grupper er ret forskelligartet sammensat, hvorfor dens Hovedelementer her skal anføres:

	1911	1901
Butiks- og Kontorpersonale i Handelsforretninger o. l.	15500	7300
Butiks- og Kontorpersonale i Haandværk og Industri.....	4500	2400
Ansatte paa off. Kontorer, hos Sagførere, Embedsmænd.....	2000	900
Telefon-, Post-, Telegraffunktionærer o. l.....	2500	1200
Litterær og kunstnerisk Virksomhed, Studerende	3400	1300
Sygeplejersker o. l.	7700	5200

Som man ser, viser alle disse Erhverv en meget stærk Fremgang, hvorfor det ikke har været uberettiget, som det foran er gjort, at betragte den under ét, tilmed da de som Samfundsklasser betragtede staar hinanden nær.

Gruppen af »egentlige kvindelige Arbejdersker« kan deles paa følgende Maade:

	1911	1901
Arbejdersker ved Industri og Haandværk.....	22700	18800
— i Restauranter, Hoteller o. l.	7100	2300
— ved anden Handel.....	4200	2800
Rengøringskoner, Portnersker osv.....	11500	10400

I de enkelte Aldre er Fordelingen efter Erhverv selvfølgelig højst forskellig, og de Forskydninger, der foran er omtalte, kommer derfor særlig tydeligt frem, naar man betragter Erhvervsfordelingen indenfor f. Eks. hver af følgende Aldersgrupper: 15—24 Aar, 25—59 Aar og 60 Aar og derover.

1000 Kvinder (Forsørgere) fordelte sig efter Erhverv:

	Aar 1911	Aar 1901
Alder 15—24 Aar:		
Tyende og Medhjælpere ved Landbrug....	460	499
Tyende hos andre.....	260	255
Kontorarb., Handelsmedhj., Lærerinder....	107	66
Syersker	55	81
Arbejdersker	92	72
andet eller uangivet Erhverv.....	26	27
Alder 25—59 Aar:		
Tyende og Medhjælpere ved Landbrug....	114	175
Tyende hos andre.....	168	151
Kontorarb., Handelsmedhj., Lærerinder....	158	106
Syersker	121	139
Selvstændige Næringsdrivende.....	88	109
Arbejdersker	166	139
Levende af Midler eller Understøttelse....	148	159
Andet eller uangivet Erhverv	37	22
Alder 60 Aar og derover:		
Syersker og selvstændige Næringsdrivende.	73	90
Levende af Midler	440	500
— af off. Understøttelse.....	327	276
andet eller uangivet Erhverv.....	160	134

J. D.

V.

Et internationalt Bureau for Handelsstatistik.

I Løbet af Efteraaret 1914 vil der i Brüssel blive aabnet et internationalt Bureau for Handelsstatistik. Tanken om Oprettelsen af en saadan Institution er meget gammel. Saa vidt vides blev den første Gang fremsat i 1853 paa den da afholdte internationale statistiske Kongres, og ved mangfoldige senere Lejligheder er et saadant Krav blevet gentaget; Planen er paa Kongresser og Møder blevet drøftet af Økonomer, Statistikere, Politikere og praktiske Forretningsfolk, men det var først da den i